

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 429/2024
04.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марине Стефановић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Ваљеву К 135/20 од 03.05.2023. године и Вишег суда у Ваљеву Кж1 129/23 од 26.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 04.04.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марине Стефановић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Ваљеву К 135/20 од 03.05.2023. године и Вишег суда у Ваљеву Кж1 129/23 од 26.12.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву К 135/20 од 03.05.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци, коју ће издржавати у просторијама у којима станује, без примене електронског надзора, а које не ме напуштати, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, с тим што је одређено да ће суд, уколико окривљени једном у трајању од преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује, одредити да окривљени остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора.

Окривљени АА је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка и паушала, на начин и у износима како је то одређено у изреци пресуде, док је оштећени ББ ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Истом пресудом окривљени ББ је, на основу одредбе члана 423. тачка 2) ЗКП, ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, а на основу одредбе члана 423. тачка 1) ЗКП у вези члана 19. Кривичног законика овај окривљени је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. Кривичног законика.

Приватни тужилац АА је обавезан да сноси трошкове кривичног поступка на име награде и нужних издатака браниоцу окривљеног ББ, на начин и у износу како је

то одређено у изреци пресуде, док је ради остваривања свог имовинскоправног захтева приватни тужилац АА упућен на парнични поступак.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА адвокат Марина Стефановић, због повреде Уставом и Европском конвенцијом о заштити људских права, загарантованих права окривљеног (члан 6.) и због „повреде закона“, које у образложењу конкретизује навођењем као разлога подношења захтева битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 19. Кривичног законика. Из образложења захтева произилази да је исти, без нумеричког означавања, поднет и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд утврди да је поднети захтев основан, јер је повређен закон на штету окривљеног АА, те да преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или да исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву наводи да је доношењем побијаних пресуда, повређен закон на штету окривљеног, јер је окривљени критичном приликом поступао у нужној одбрани, те је суд, по ставу браниоца, у конкретном случају морао да примени институт нужне одбране из члана 19. став 2. Кривичног законика. У вези са тим, бранилац у захтеву наводи да је окривљени АА, био физички и вербално нападнут од стране окривљеног ББ, а не обрнуто, као и да је окривљени ББ први нанео повреду окривљеном АА и то у пределу главе, док је окривљени АА, у покушају да одбије такав противправан напад у самоодбрани, ударио окривљеног ББ и нанео му телесну повреду.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА којима се, указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 19. став 2. Кривичног законика, Врховни суд оцењује неоснованим из следећих разлога:

Из чињеничног описа кривичног дела у изреци правноснажне пресуде, произилази да је окривљени АА у време и на месту ближе описаном у изреци пресуде, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и његове забрањености, чије је извршење хтео, тешко телесно повредио оштећеног ББ, тако што му је након краће вербалне расправе задао више удараца затвореним шакама и ногама у пределу главе и тела, којом приликом је оштећени задобио тешке телесне повреде, описане у изреци пресуде.

По оцени овога суда, из чињеница и околности описаних у изреци пресуде не произилази да је окривљени АА, задавањем више удараца затвореним шакама и ногама у пределу главе и тела оштећеном ББ, предузимао неопходно потребну одбрану да би од себе одбио истовремени противправни напад. Из чињеничног описа радње

извршења кривичног дела, за које је окривљени АА оглашен кривим по налажењу овог суда, произилази да је критичном приликом дошло до вербалне расправе, а затим и физичког сукоба између окривљених.

Имајући у виду све околности конкретног случаја, по налажењу овога суда, поступање окривљеног АА није било мотивисано свешћу да се брани односно од себе одбије истовремени противправни напад, већ су његова свест и воља били усмерени на наношење тешких телесних повреда оштећеном, па следствено изнетом, не може бити говора о деловању окривљеног АА у нужној одбрани у смислу члана 19. став 2. Кривичног законика.

Код изричитог стања у списима предмета, без иједног елемента нужне одбране у поступању окривљеног АА, те правноснажно искљученог постојања кривичног дела на страни окривљеног ББ, конкретно правноснажно ослобођеног за радње за које је био оптужен, наводи браниоца окривљеног АА којима настоји да укаже на постојање нужне одбране у поступању овог окривљеног Врховни суд оцењује као оспоравање утврђених одлучних чињеница и повреду закона из члана 440. ЗКП, што није дозвољен разлог за захтев за заштиту законитости, те стога ни посебно разматран у одлуци овог суда.

Врховни суд је при томе имао у виду оптужни акт против обојице окривљених, али и правно становиште из правноснажне пресуде нижестепеног суда у погледу примене закона и ослобађајуће пресуде у односу на окривљеног ББ, као и несумњиво утврђена законска обележја кривичног дела за које је оглашен кривим АА – како објективна тако и субјективна без иједног елемента који би указивао на постојање или прекорачење нужне одбране у радњама овог окривљеног.

У радњама окривљеног АА, стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. Кривичног законика, за које је он оптужен и правноснажно оглашен кривим, то се, као неосновани оцењују супротни наводи браниоца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Како је, по налажењу Врховног суда, у конкретном случају од стране првостепеног суда правилно примењен кривични закон правном квалификацијом кривичноправних радњи окривљеног АА као кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 1. Кривичног законика, то се стога неоснованим оцењују наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у којима се, истицањем да се у радњама окривљеног АА евентуално стичу законска обележја кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 5. Кривичног законика, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Надаље, бранилац окривљеног, у образложењу захтева указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, али не конкретизује у чему се истакнута повреда конкретно састоји нити опредељује о ком конкретном доказу се ради и због чега га сматра незаконитим.

Како Врховни суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости у смислу члана 489. став 1. ЗКП и није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа истакнута повреда закона на

коју се захтевом само указује, то се овај суд у разматрање и оцену ове повреде, није упуштао.

Осталим наводима захтева, бранилац окривљеног АА, указује на постојање околности које, по мишљењу одбране, изазивају сумњу у непристрасност нижестепених судова, обзиром да је окривљени ББ био ... Окружног (Вишег) суда у ... и због своје функције, са многим судијама је у пријатељским односима, па је бранилац мишљења да је одлука у односу на њега, донета због „колегијалности“.

Изнети наводи, по оцени Врховног суда, односили би се на повреду одредбе члана 37. став 2. ЗКП, која одредба, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, не представља разлог због којег је дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, па се Врховни суд у оцену ових навода, није упуштао.

С обзиром на то, да уз захтев за заштиту законитости, бранилац окривљеног АА није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, која се односи на окривљеног или другог учесника у поступку, сходно члану 484. ЗКП, то се Врховни суд није упуштао ни у оцену навода браниоца да је приликом доношења побијаних пресуда дошло до повреде Уставом загарантованих права и повреде одредбе члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и додатним протоколима.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић